

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSTÖD

Samarbetsamtal

Ett stöd för föräldrar vid separation

Dnr: AD 2025-448

Vad är samarbetssamtal?

Föräldrar som har svårt att komma överens om frågor gällande vårdnad, boende och umgänge samt hur båda föräldrarna ska bidra till barnets försörjning kan ta kontakt med kommunen och få hjälp genom samarbetssamtal. Samarbetssamtal sker under ledning av kommunen och kan ske i samband med en separation, efter en separation eller med föräldrar som aldrig levt tillsammans.

Samarbetssamtal ger föräldrar en möjlighet att komma överens i frågor rörande vårdnad, boende, umgänge och barnets försörjning istället för att vända sig till domstol. Om föräldrarna redan tagit kontakt med domstol kan domstolen besluta om samarbetssamtal om den anser att det finns förutsättningar för föräldrarna att lösa tvisten. Samarbetssamtalen är frivilliga men båda föräldrarna behöver delta för att samtalen ska kunna genomföras.

Kommunerna erbjuder samarbetssamtal

Föräldrar ansöker om samarbetssamtal genom att vända sig till kommunen. Alla kommuner ska erbjuda samarbetssamtal till föräldrar som är i behov av det. Samarbetssamtalen hanteras vanligtvis vid kommunernas familjerättsenheter.

Inom kommunens socialtjänst finns både familjerätt och familjerådgivning. Familjerätten hjälper till med olika familjerättsliga ärenden, till exempel samarbetssamtal, frågor kopplade till vårdnad, boende och umgänge, frågor om faderskap och föräldraskap samt adoptioner. Familjerådgivningen erbjuder stöd och hjälp till par och familjer vid samlevnadskonflikter. Kontaktuppgifter till familjerätt och familjerådgivning finns på kommunernas webbplatser.

Vad är målet med samtalen?

Målet med samtalen är att föräldrar ska hitta former för att kunna samarbeta kring barnet. Det handlar om att komma överens i frågor om vårdnad, boende, umgänge och barnets försörjning utan att behöva vända sig till domstol. Inom ramen för samarbetssamtalen kan föräldrar få hjälp med att träffa avtal om vårdnad, boende och umgänge för barnet. För att ett sådant avtal ska vara juridiskt giltigt och verkställbart ska det vara skriftligt och godkänt av socialnämnden. I samarbetssamtalen kan föräldrar också samtala om hur de tillsammans kan tillgodose barnets försörjning.

Fakta om frivilliga samarbetssamtal

- Samarbetssamtalen är kostnadsfria.
- Samtalen bedrivs under sekretess.
- Samtalen är strukturerade för att kunna nå fram till gemensamma överenskommelser.
- Samtalsledarna kan hjälpa till med att upprätta avtal om vårdnad, boende och umgänge.
- Samtalsledarna har ingen rätt att fatta beslut om vårdnad, boende, umgänge eller försörjning utan ska stödja föräldrarna i att, utifrån barnets bästa, komma överens.

Barnets bästa är i fokus

Enligt lag ska barnets bästa vara avgörande för alla frågor om vårdnad, boende och umgänge. Därför är barnets bästa och barnets behov utgångspunkten för samtalen. Hänsyn ska tas till barnets synpunkter och önskemål utifrån barnets ålder och mognad. För barnet har det stor betydelse om föräldrarna gemensamt kan komma fram till lösningar när det gäller vårdnad, boende, umgänge och försörjning istället för att frågorna ska avgöras av domstol.

Barnets delaktighet

Barn har rätt att vara delaktiga i frågor som berör dem. Hur barnet görs delaktigt inom ramen för samarbetsamtal kan bero på vilka frågor föräldrarna samtalar om. Bedömningen av om det är lämpligt att prata med barnet i samband med föräldrarnas samarbetsamtal utgår från barnets ålder och mognad samt barnets eget behov av att få information och få berätta om sin situation.

Hur går samarbetsamtalen till?

Föräldrar som vill ansöka om samarbetsamtal kan ta kontakt med kommunens familjerätt. En del kommuner har ansökningsblanketter att fylla i, medan andra tar emot ansökan via telefon. Samarbetsamtalen genomförs med en eller två samtalsledare närvarande. Samtalsledarna är oftast socionomer med vidareutbildning.

Ibland inleds samarbetsamtalen med enskilda samtal med respektive förälder för att samtalsledaren ska få en uppfattning om vilka frågeställningar som är aktuella för föräldrarna och hur de kommande samtalen ska läggas upp. Sedan genomförs oftast samarbetsamtalen med båda föräldrarna tillsammans.

Antalet träffar för samarbetsamtal varierar. För några föräldrapar kan det räcka med ett samtal medan andra behöver flera. Samtalsledaren berättar vilken sekretess som gäller för samtalen. I samtalen kan föräldrarna få information om vilken lagstiftning som gäller och få prata om frågor man behöver ta ställning till som förälder. Exempel på frågor kan vara: Var ska barnet bo? Ska vårdnaden vara gemensam? Hur ska umgänget med barnet lösas? Hur ska vi fördela kostnaderna för vårt barn på respektive förälder?

Vårdnad, boende, umgänge, försörjning – en översikt

Kommunen har enligt lag en skyldighet att erbjuda föräldrar samarbetsamtal och att hjälpa till att upprätta avtal om vårdnad, boende och umgänge. I sjätte kapitlet föräldrabalken finns information om vårdnad, boende och umgänge och i sjunde kapitlet finns information om föräldrars försörjningsskyldighet.

Vårdnad

Den som har vårdnaden om ett barn är vårdnadshavare. En förälder som är vårdnadshavare är i allmänhet också barnets förmyndare. Ett barn kan stå under vårdnad av båda sina föräldrar (gemensam vårdnad) eller en av föräldrarna (ensam vårdnad). Vårdnadshavaren har det rättsliga ansvaret för barnet och ansvar för att barnets grundläggande behov blir tillgodosedda. Vårdnadshavaren behöver inte personligen tillgodose barnets behov utan det kan även en umgängesförälder som inte är vårdnadshavare göra.

Boende

Föräldrar som har gemensam vårdnad kan själva besluta hos vem av föräldrarna barnet ska bo utan inblandning av vare sig domstol eller socialnämnd. Har föräldrarna gemensam vårdnad kan barnet bo växelvis hos båda föräldrarna. Barnet kan däremot bara vara folkbokfört hos en av dem.

Umgänge

Barnet har rätt till umgänge med den förälder som den inte bor tillsammans med, utom när det strider mot barnets bästa. Umgänget är i första hand till för barnet och det är barnets intressen och behov som ska vara avgörande. Det finns därmed inte någon absolut rätt för en förälder att få umgås med sitt barn.

Försörjning

En förälder har försörjningsansvar för sitt barn, oavsett om den bor med barnet eller inte och oavsett vem som har vårdnaden om barnet. Den förälder som inte har vårdnaden om barnet och inte heller bor tillsammans med barnet tar sitt försörjningsansvar genom att betala underhållsbidrag till den andre föräldern.

Underhållsbidraget ska utöver kostnader för mat, boende och kläder även inkludera sådant som försäkringar, fritidsaktiviteter, barnomsorgsavgifter, mediciner, glasögon, mobiltelefon, resor mellan föräldrarna vid umgänge och mycket annat.

För dig som vill veta mer

På Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöds webbplats www.mfof.se hittar du mer information om samarbetsamtal. Du hittar även publikationer om hur familjerätten i kommunen handlägger ärenden om vårdnad, boende och umgänge. Du kan också läsa mer om barns försörjning.

Andra myndigheter

På [Försäkringskassans](#) och [Konsumentverkets](#) webbplatser hittar du mer information som kan vara till hjälp vid en separation.